

CEE NETWORK
FOR GENDER ISSUES

SYNDICAT
EUROPEAN
TRADE UNION

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Priporočila civilne družbe glede delovanja Slovenije na področju enakosti spolov v razvoju

Oktober 2017

Splošna

- Enakost spolov je več kot enakost pred zakonom, saj pomeni sprejemanje razlik med ženskami in moškimi in enako vrednotenje človeka ne glede na spol, torej tudi vzpostavitev politične, ekonomske in socialne enakosti ter odpravljanje diskriminacije na podlagi spola.
- Trajnostni razvoj in odprava revščine sta možna le v primeru enakosti spolov.
- Enakost spolov mora biti poseben cilj slovenskega razvojnega sodelovanja, istočasno pa je potrebno vidik spola vključiti v vse faze in dejavnosti slovenskega razvojnega sodelovanja.
- Cilj sodelovanja in izmenjave dobrih praks med Slovenijo in partnerskimi državami je povečanje enakosti spolov in krepitev pravic žensk tako doma kot v državah v razvoju.

Priporočila na 4 ključnih področjih

Civilna družba predlaga, da se slovenske aktivnosti na področju enakosti spolov v mednarodnem razvoju osredotočijo na naslednja področja:

- ekonomska neodvisnost žensk;
- ženske v procesih odločanja;
- spolno in reproduktivno zdravje in pravice;
- nasilje nad ženskami in deklicami.

Ekonomska neodvisnost žensk

Ženske širom sveta so izpostavljene revščini, diskriminaciji in izkoriščanju na trgu dela, prav tako nimajo enakopravnega dostopa do proizvodnih virov in možnosti. Ekonomska neodvisnost ženskam omogoča, da same sprejemajo odločitve o izbirah v njihovem življenju. Enakost spolov je predpogoj za trajnosten in vključujoč ekonomski in družbeni razvoj.

Cilj:

- omogočiti enak dostop do kakovostnega in nediskriminatornega izobraževanja in usposabljanja za vse poklice za dekleta in ženske;
- omogočiti možnosti za zaposlovanje in dostop do dostojnega in enako plačanega dela;

CEE NETWORK
FOR GENDER ISSUES

SYNDICAT
EUROPEAN
TRADE UNION

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

- omogočiti enak dostop žensk do finančnih storitev in drugih virov, ki spodbujajo vključevanje v ekonomske dejavnosti.

Ukrepi:

- izobraževanje žensk in deklic;
- izobraževanje in ozaveščanje učiteljev o enakosti spolov in pomenu vključevanja žensk na trg dela;
- ozaveščanje deklic in žensk ter dečkov in moških vseh generacij o pomenu vključevanja deklic v izobraževalne procese;
- ozaveščanje in izobraževanje žensk in deklic o njihovih pravicah in posledicah ob njihovem vstopanju na trg dela;
- ozaveščanje in izobraževanje dečkov in moških o razmerju moči med spoloma in vlogi družine pri vključevanju žensk na trg dela;
- izobraževanje dečkov in moških glede njihove vloge pri skrbstvenih delih in vzgoji otroki;
- sodelovanje in podpiranje ženskih organizacij, ki se borijo za vzpostavitev sistemskih mehanizmov, ki ženskam omogočajo vstop na trg dela (npr. porodniški dopust, bolniški dopust zaradi bolezni otroka, varstvo predšolskih otrok in brezplačno šolanje);
- politični dialog o pomenu vzpostavljanja sistemskih mehanizmov, ki ženskam omogočajo vstop na trg dela;
- sodelovanje z ženskimi in drugimi organizacijami, ki se borijo za vključevanje žensk v formalno ekonomijo in proti prekarnemu delu;
- vsaj 50 % podeljenih štipendij in odpisov šolnin mora biti namenjenih ženskam.

Ženske v procesih odločanja

Sodelovanje žensk v procesih odločanja je ključno za demokratično upravljanje. Žal pa ženske nikjer na svetu niso enako zastopane na vodstvenih položajih kot moški, naj si bodi v politiki, gospodarstvu, javnem sektorju ali drugod. Demokratičnih in vključujočih institucij ne more biti brez uravnotežene zastopanosti žensk in moških na položajih odločanja. Ženske na vodstvenih položajih pozitivno vplivajo na celotno družbo, saj med drugim večjo pozornost posvečajo enakopravnosti, socialnemu varstvu in vprašanju spola.

Cilji:

- okrepiti možnosti žensk, da enakopravno sodelujejo v procesih odločanja;
- okrepiti delovanje ženskih in drugih organizacij, ki se borijo za zagotavljanje enakih možnosti in enako moč žensk v procesih odločanja.

Ukrepi:

- usposabljanje in izobraževanje otrok in mladih o enakosti spolov in diskriminaciji proti ženskam ter s tem povezanimi stereotipi;

CEE NETWORK
FOR GENDER ISSUES

SYNDICAT
EUROPEAN
TRADE UNION

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

- usposabljanje in izobraževanje otrok in mladih o pomenu vključevanja žensk v procese odločanja;
- usposabljanje učiteljev in prenašalcev znanja glede enakosti spolov in s tem povezane diskriminacije;
- sodelovanje z ženskimi organizacijami s ciljem spodbujanja njihovega delovanja na področju vključevanja žensk v procese odločanja, tako na ravni delovanja z ženskami kot tudi pri zagovorniških aktivnostih;
- izobraževanje žensk in ženskih organizacij o obstoječih modelih in praksah, ki ženskam omogočajo vstopanje v procese odločanja;
- ozaveščanje dečkov in moških o enakosti spolov in diskriminaciji proti ženskam na področju sodelovanja v procesih odločanja, kot tudi prednosti zaradi uravnotežene zastopanosti v procesih odločanja po spolu;
- ozaveščanje in izobraževanje medijev o nediskriminatornem in nestereotipnem portretiranju in oglaševanju žensk in moških;
- podpora pri krepitvi institucionalnih mehanizmov za vključevanje žensk v procese odločanja;
- politični dialog o pomenu enakopravnega sodelovanja žensk v procesih odločanja.

Spolno in reproduktivno zdravje in pravice

Spolne in reproduktivne pravice in zdravje (SRPZ) so tesno povezani z enakostjo spolov in krepitvijo politične moči žensk. Polno uživanje spolnih in reproduktivnih pravic žensk in moških ter zagotavljanje reproduktivnega zdravja vseh zagotavljata predvsem večjo kakovost življenja in boljše medosebne odnose. Družbeni razvoj in napredek sta mogoča le, če ljudje lahko informirano in svobodno odločajo o svojih bistvenih potrebah.

Cilji:

- izboljšati razumevanje pomena SRPZ med ženskami, moškimi in mladimi obeh spolov;
- okrepiti delovanje in sodelovanje ženskih in drugih organizacij, ki se osredotočajo na SRPZ, vključno s spodbujanjem javnih storitev (izobraževanje, informiranje, svetovanje, preventiva) za zagotavljanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic.

Ukrepi:

- usposabljanje in izobraževanje deklic in žensk vseh generacij o pomenu SRPZ;
- usposabljanje in izobraževanje dečkov in moških o SRPZ;
- usposabljanje in izobraževanje babic ter medicinskih sester in bratov o reproduktivnih pravicah in zdravju pred, tekom in po porodu;
- izobraževanje in ozaveščanje žensk glede nege dojenčkov in otrok;

CEE NETWORK
FOR GENDER ISSUES

SYNDICAT
EUROPEAN
TRADE UNION

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

- podpora ženskim organizacijam pri ozaveščanju, usposabljanju in zagovorniških aktivnosti glede SRZP, kot tudi pri krepitvi institucionalnih mehanizmov v podporo SRPZ;
- podpora pri krepitvi institucionalnih mehanizmov v podporo SRPZ;
- politični dialog o pomenu SRPZ.

Nasilje nad ženskami in deklicami

Nasilje nad ženskami in deklicami je ena najbolj razširjenih, skritih in potihoma toleriranih oblik kršenja človekovih pravic in temeljnih svoboščin žensk, ki je prisotna v vseh družbah sveta. Je posledica neravnovesja moči med spoloma v družbi, in sicer na način, ki ohranja in utrjuje patriarhalno kulturo neenakosti.

Cilji:

- povečati ozaveščenost vseh o nasilju nad ženskami in deklicami;
- okrepiti delovanje in sodelovanje organizacij, ki delujejo na področju boja proti nasilju nad ženskami in deklicami.

Ukrepi:

- izobraževanje žensk o mehanizmih za zaščito pred nasiljem;
- usposabljanje in izobraževanje oseb, ki ženskam nudijo zaščito pred nasiljem v okviru mehanizmov za zaščito (npr. policaji);
- ozaveščanje in izobraževanje deklic in dečkov ter žensk in moških o razmerju moči med spoloma in s tem povezanimi posledicami;
- izobraževanje in ozaveščanje deklic in dečkov ter žensk in moških o socialnih vidikih spolnosti;
- ozaveščanje deklic in žensk ter dečkov in moških o povezavi med nasiljem ter spolnimi in reproduktivnimi pravicami žensk;
- ozaveščanje deklic in žensk o prepoznavanju nasilja nad njimi;
- podpiranje ženskih in drugih organizacij, ki se borijo za krepitev preventivnih programov in institucionalnih mehanizmov zaščite proti nasilju;
- vključevanje družbenih medijev v programe ozaveščanja mladih o nasilju nad ženskami;
- politični dialog o pomenu vzpostavljanja mehanizmov za medinstitucionalno sodelovanje na področju nasilja nad ženskami.

Kako zagotoviti rezultate?

- Vidik spola mora biti upoštevan / vključen v vse razvojne in humanitarne programe in projekte vseh deležnikov, ki jih Slovenija podpira.
- Programi in projekti, ki se izvajajo v partnerskih državah, morajo biti skladni z mednarodno sprejetimi dokumenti na temo enakosti spolov;

CEE NETWORK
FOR GENDER ISSUES

SYNDICAT
EUROPEAN
TRADE UNION

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

- Enakost spolov je ena izmed vsebinskih prioriteta MRS in HP, torej je potrebno za to področje zagotoviti tudi večji delež sredstev znotraj uradne razvojne pomoči. Skladno s tem bi bilo smotrno postaviti cilj glede deleža sredstev, ki bodo namenjena enakosti spolov znotraj slovenske uradne razvojne pomoči, kot tudi načrt kako ta cilj zagotoviti.
- Potrebna so redna usposabljanja državne uprave glede vidika spola in pomena vključevanja vidika spola v vse razvojne in humanitarne projekte in programe Slovenije.
- Večstransko pomoč Slovenije je smiselno uskladiti z vsebinsko prioriteto razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči.
- Delovanje Slovenije mora izhajati iz potreb, ki jih samostojno in v demokratičnem medsebojnem dialogu opredelijo deležnice in deležniki v partnerskih državah.
- V vsaki partnerski državi, kjer Slovenija ima svoje predstavništvo, je smotrno določiti kontaktno točko za področje enakosti spolov. Ta lahko ne le zagotavlja skladnost slovenskih programov in projektov s potrebami na terenu, temveč tudi opozarja na vključevanje vidika spola v vse dejavnosti Slovenije na terenu.
- Ob zaključku strategije je potrebno zagotoviti evalvacijo o doseganju zastavljenih ciljev na področju enakosti spolov.

Kako lahko civilna družba prispeva

Civilna družba deluje v Sloveniji, istočasno pa ima že vzpostavljene številne povezave s civilno družbo, državnimi mehanizmi za enakost spolov, ženskimi organizacijami znotraj strank, sindikatov, delodajalcev, s parlamentarkami in članicami izvršne veje oblasti na ravni držav in mest v partnerskih državah, ki delujejo na področju enakosti spolov in krepitev vloge žensk. To pomeni, da:

- imamo neposredne informacije glede stanja in potreb na terenu;
- imamo vzpostavljene neposredne stike z organizacijami, in celo z državnimi institucijami, ki so v partnerskih državah aktivne na področju enakosti spolov;
- smo vir strokovnega znanja;
- lahko nudimo potrebna usposabljanja znotraj državne uprave o vidiku spola in pomenu vključevanja tega vidika v vse aktivnosti razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Slovenije;
- smo pomemben partner pri sooblikovanju strateških in drugih političnih dokumentov Republike Slovenije;
- smo partner pri ozaveščanju vseh struktur znotraj Slovenije o pomenu vključevanja vidika spola v mednarodne aktivnosti Slovenije;
- smo izvajalci aktivnosti, ki jih Slovenija izvaja v partnerskih državah.

Gradivo izraža mnenje avtorjev in ne predstavlja uradnega stališča Vlade Republike Slovenije.